

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Arvosta osaamista – Maahan muuttaneiden naisten työllistymisen esteiden poistaminen -hanke

**Työelämätaikurssit
Epämuodollisen osaamisen tunnistaminen ja
osaamismerkkit
Työvalmennus**

2026

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Osaamisen tunnistamiseen ja vahvistamiseen keskittynyt hanke

Arvosta osaamista – maahan muuttaneiden naisten työllistymisen esteiden poistaminen -hanke keskittyi EU:n ulkopuolelta Suomeen muuttaneiden naisten työelämätaitojen vahvistamiseen sekä epämuodollisen osaamisen tunnistamiseen. Hanke oli 2,5 -vuotinen ja käynnissä ajalla 1.3.2024 – 31.8.2026. Hanketta osarahoitti EU:n AMIF-rahasto ja sitä toteuttivat yhdessä Työväen Sivistysliitto sekä Kuntoutussäätiö seitsemän osa-aikaisen hanketyöntekijän voimin.

Arvosta osaamista –hankkeen tarkoituksena oli tukea haavoittuvassa asemassa olevien Suomeen muuttaneiden naisten epämuodollisen osaamisen tunnistamista ja kartuttaa työelämässä tarvittavia taitoja ja tietoja. Hankkeessa järjestettiin työvalmennusta, osaamisryhmiä sekä työelämäkursseja eli taitotyöpajoja. Lisäksi kartoitettiin työnantajien, maahanmuuttajien parissa toimivien järjestöjen ja muiden tahojen, sekä Suomeen muuttaneiden naisten omia näkemyksiä informaalin osaamisen tunnistamisesta, minkä pohjalta kehitettiin digitaalisia osaamismerkkejä osaamisen sanoittamisen tueksi.

Tämä mallinnos tuo esille hankkeen toimintojen perusajatusta, tavoitteita, oppeja ja osittain materiaaleja. Mallinnoksen tarkoituksena on toimia ajatusten herättäjänä, inspiraationa sekä toimiviksi havaittujen käytänteiden ja saatujen oppien levittäjänä. Toivomme, että mallinnoksesta on hyötyä maahan muuttaneiden ohjaus- tai koulutustehtävissä työskenteleville henkilöille.

Hankkeen kohderyhmänä oli Suomeen muuttaneet 18–65-vuotiaat naiset, joilla ei ollut Euroopan unionimaan tai Schengen-maan kansalaisuutta ja jotka olivat haavoittuvassa asemassa ottaen huomioon työelämäänsä kiinnittymisen Suomessa. Hankkeessa tavoitettiin yhteensä jopa 230 kohderyhmän naista, jotka osallistuivat taitotyöpajoihin ja/tai työvalmennukseen sekä osaamisryhmiin. Heidän joukossaan oli 46 eri kansalaisuutta. Hankkeen toiminnot sijoituivat Tampereelle, Helsinkiin, Vantaalle ja Espooseen. Järjestökumppaneina hankkeessa olivat mukana Nicehearts sekä Setlementti Tampereen Naistari-toiminta.

Hankkeessa on tuotettu tämän mallinnoksen lisäksi epämuodollisen osaamisen tunnistamiseen liittyvä raportti sekä digitaalisia osaamismerkkejä osaamisen tunnistamisen ja sanoittamisen tueksi. Raportti, tämä mallinnos, osaamismerkkilinkit sekä ohjeistus niiden käyttöön löytyvät Työväen Sivistysliiton sivuilta: <https://www.tsl.fi/>.

Epämuodollisen, elämän aikana kertyneen osaamisen rinnalle hanke toi uutta tietoa ja taitoja, korostaen olemassa olevaa osaamista pohjana uuden oppimiselle. Tästä hankkeen nimi –

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Arvosta osaamista. Yhteyden hankkeen tiimoilta saa jatkossa Työväen Sivistysliitosta: Pinja Kuusenaho, pinja.kuusenaho@tsl.fi.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Sisällys

Kohderyhmä ja viestintä.....	4
Taitotyöpajat	9
Digipaja.....	10
Suomen kielen opetus digipajassa.....	12
Matematiikkapaja	14
Suomen kielen opetus matematiikkapajassa.....	19
Työelämäpaja	21
Suomen kielen opetus työelämäpajassa	24
Osaamisen tunnistaminen	26
Osaamisen tunnistamisen kartoitus.....	26
Osaamisryhmät	26
Osaamismerkkit	28
Työvalmennus	31
Liitteet	34

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Kohderyhmä ja viestintä

Hankkeen alussa oli tärkeää varmistaa hanketyöntekijöiden sekä yhteistyökumppanien yhteinen käsitys hankkeen rahoittajan määrittämälle kohderyhmälle. Kohderyhmän kuvaukselle tehtiin yhteinen sanoitus, joka oli mahdollisimman selkeä myös kohderyhmäläisille itselleen. Päädyttiin puhumaan *Euroopan Unionin tai Schengen maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaneista työikäisistä naisista, joilla ei ole paljon työkokemusta tai koulutusta*.

Hanke sai erityisrahoituksen haavoittuvassa asemassa olevien maahan muuttaneiden naisten toimintaan, joten tieto työllistymismahdollisuuksista ja koulutustasosta sekä muista työelämään kiinnittymiseen liittyvistä tekijöistä oli tärkeä selvittää jokaisen osallistujan kanssa henkilökohtaisesti ennen hankkeen toimiin mukaan ottamista.

Some-video tehokas viestintäväline

Hankkeen alussa tutustuttiin myös kohderyhmäläisten tarpeisiin viestinnän suhteen; mitä viestintäkanavia kohderyhmän edustajat käyttävät yleisimmin ja ketkä ovat niitä henkilöitä tai tahoja, jotka tavoittavat henkilökohtaisesti kohderyhmäläisiä. Kohderyhmän tavoittamiseen käytettiin perinteisten ilmoitustauluesitteiden ohella olemassa olevia WhatsApp-ryhmiä järjestökumppanien ryhmänohjaajien kautta sekä ilmoituksia Facebook-ryhmiin. Lisäksi lähetettiin sähköpostia suomen kielen ryhmien ohjaajille sekä erinäisiin järjestöihin ja kohtaamispaikkoihin. Asiantuntijoita ja ohjaushenkilöstöä tavoiteltiin sähköpostein sekä päivityksin LinkedIniin. Tehokkaimmat tavat tavoittaa kohderyhmäläisiä olivat kuitenkin vertaisen suositus (esimerkiksi kurssin aloittanut kertoi siitä naapurilleen, joka myös ilmoittautui mukaan) sekä ylivoimaisesti tavoittavin: maksettu videomainonta sosiaalisessa mediassa

Hankkeessa tehtiin useampi noin puolen minuutin tekstitetty video, jossa mahdollisimman selkeällä suomen kielellä kerrottiin taitotyöpajoista, täsmentäen heti alussa kenelle ne ovat tarkoitettu, missä ne konkreettisesti pidetään ja että ne ovat päivasaitaan. Kohderyhmälle puhuttiin taitotyöpajojen sijaan kursseista, sillä kurssi on sanana monelle tutumpi kuin työpaja.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Esimerkki puolen minuutin videossa esille otetuista pääteemoista:

- Kenelle (esimerkiksi kysymyksen ”Oletko nainen?” Oletko muuttanut Suomeen Euroopan Unionin ulkopuolelta?”)
- Milloin (päivällä, kesäkuussa)
- Missä (korostaen, että kyseessä on lähikurssi)
- Kurssin perusteemat (digitaidot, suomen kieli, matematiikka, työelämä tieto)
- Maksuttomuus
- Lapsen mukaan ottamisen mahdollisuus (kurssilla lastenhoitaja)
- Ilmoittautumisohjeet (videon alla linkki)
- (Mainosvideossa vähemmän tärkeitä asioita: tarkka kurssisisältö, tarkka paikka, päivämäärät, suomen kielen taso. Nämä voi käydä läpi haastattelupuhelussa).

Kurssi-ilmoittautumislomakkeella kysyttiin vielä ilmoittautujan sukupuolta, kansalaisuutta ja asuinpaikkaa, jotta pystyttiin erottelemaan heidät, joille taitotyöpajat on tarkoitettu ja mahdollinen. Videoita kohdennettiin sosiaalisessa mediassa alueen (esimerkiksi Helsinki + 20 km), sukupuolen ja kielen avulla. Kieliä pyrittiin valitsemaan mahdollisimman runsaasti painottaen niitä kieliä, joita puhutaan EU:n ulkopuolella.

Kaikessa viestinnässä oli tärkeää muistaa rahoittajan näkyvyys ja siitä annetut ohjeet. EU-osarahoitustekstiä sekä logoa käytettiin kaikessa painetussa viestinnässä sekä sähköposteissa, verkkoon kirjoitetuissa teksteissä ja mainoksissa.

Vieraskielisille viestiessä tuli ottaa huomioon väärinymmärryksen suuri riski ja varata aikaa ilmoittautumisten läpikäymiseen ja henkilökohtaisiin puhelinhaastatteluihin. Esimerkiksi naisille tarkoitettuun lähikoulutukseen ilmoittautui miehiä, toisella puolella Suomea asuvia ja heitä, jotka olivat estyneitä osallistumasta päiväsaikaan. Eikohderyhmäläisiä neuvottiin muiden palveluiden pariin, muun muassa vinkkaamalla lähikirjaston suomen kielen ryhmistä (muun muassa Luetaan yhdessä -ryhmät) sekä kotutumisentukena.fi -sivustosta. Hankkeen edetessä opittiin tekemään mahdollisimman informatiivisia videoita ja painottamaan osallistumiskriteerejä heti videon alussa, mikä auttoi rajaamaan ilmoittautumisia oikeaan kohderyhmään.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Puhelinhaastattelu toi tärkeää tietoa

Yhteydenotot puhelimitse ilmoittautuneisiin olivat merkittävässä roolissa osallistujien sitouttamisessa, motivoimisessa ja lämpimän ensivaikutelman luomisessa. Puhelun aikana kouluttaja varmisti paitsi kohderyhmään kuulumisen, myös sen, että osallistuja ymmärtää, mihin koulutukseen hän on ilmoittautunut ja että suomen kielen taito on riittävällä tasolla (vähintään A1). Samalla käytiin läpi kurssipaikalle kulkemisen mahdollisuus sekä se, pystyykö ilmoittautunut sitoutumaan kolmeksi viikoksi päiväkurssille. Puhelun jälkeen kouluttaja lähetti päivämäärä- ja kellonaikatiedot sekä muut tärkeät käytännön asiat viestillä. Toimivaksi käytännöksi osoittautui lähettää myös kurssipaikan Google Maps -linkki, kuva paikan ulkopuolelta ja kuvallinen ohje tai video saapumisesta kurssipaikalle.

Taitotyöpajojen paikkavalinnassa oli tärkeä huomioida paikan saavutettavuus ja alueen tuttuus kohderyhmäläisille. Työpajoja päädyttiin järjestämään mahdollisimman keskellä asuinalueita, hyödyntäen asukastiloja ja -taloja. Hyvien liikenneyhteyksien lisäksi tuli huomioida esimerkiksi esteettömyys lastenvaunujen kanssa. Parhaiten kurssille sitouduttiin, kun kurssipaikka oli omalla asuinalueella. Taitopajoihin kiinnostumista edisti myös se, jos alueella ei ollut juurikaan muuta kurssitarjontaa (esimerkiksi Tampereen Hervanta tai Helsingin Vuosaari).

Kohderyhmän tuntevat avainasemassa

Mainosvideon lisäksi tehokas keino tavoittamiseen oli osallistujien itsensä levittämä tieto lähipiirilleen. Kouluttaja saattoi jo haastattelupuhelussa kehottaa ilmoittautunutta kartoittamaan kiinnostusta kurssista myös tutuiltaan. Lisäksi maahan muuttaneille ryhmiä ohjaavat henkilöt viestivät kurssista ryhmäläisilleen, esimerkiksi keskustelukerhoissa, asukastilojen kerhoissa tai erityisesti maahan muuttaneille tarkoitetuissa kohtaamispaikoissa. Ryhmänohjaaja tai kouluttaja auttoi tarvittaessa ilmoittautumislomakkeen täyttämisessä. Ilmoittautumisesta tehtiin mahdollisimman helppoa, jottei se karsi tulijoita, joten ilmoittautua pystyi myös WhatsApp-viestillä tai puhelinsoitolla.

Hankkeessa tehtiin yhteistyötä kahden järjestön kanssa: Nicehearts ry sekä Setlementti Tampereen Naistari-toiminta. Heidän verkostonsa ja ohjaajansa olivat tärkeässä roolissa paitsi kohderyhmän tavoittamisessa, myös kohderyhmän tarpeiden

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

ymmärtämisessä, kuten esimerkiksi juhlapyhien tai paastoajan vaikutuksesta osallistumiseen.

Lastenhoito mahdollisti osallistumisen

Hankkeen taitotyöpajojen sekä osaamisryhmien ajaksi järjestettiin tarvittaessa lastenhoito. Monen naisen osallistumisen kurssilla mahdollisti se, että he pystyivät ottamaan lapsensa mukaan. Lastenhoitaja pyrki olemaan toisessa tilassa lasten kanssa taaten keskittymisrauhan kaikille. Samalla sekä äidit että lapset saivat kokemuksen päivähoidosta. Joidenkin kohdalla tämä oli ensimmäinen kerta. Hankkeessa työllistettiin maahan muuttaneita naisia lastenhoitajina. He saivat arvokasta työkokemusta, suosittelut seuraavaa työtä varten sekä asianmukaisen palkan.

Podcastit kannustavat syvällisempään pohdintaan

Viestinnällistä näkyvyyttä hanke sai paitsi toteuttajaorganisaatioiden ja yhteistyöjärjestöjen sosiaalisen median päivityksissä ja kurssimainonnassa, myös hankkeen omien nettisivujen kautta. Hankkeeseen voi sen päätyttyäkin tutustua Työväen Sivistysliiton sivujen kautta <https://www.tsl.fi/>. Hankkeen aikana järjestettiin lisäksi osaamismerkkiaiheinen webinaari sekä hankkeen oppeja, oivalluksia ja osaamismerkkiohjeistusta yhdistävä loppuseminaari.

Hankkeessa myös tuotettiin kaksi Työväen Sivistysliiton Äänimerkki-podcast-jaksoa, joista toinen käsitteli perustaito-opetusta otsikolla *Työelämäkurssi maahanmuuttajanaishille – paljon muutakin kuin tietoa* ja toinen ohjaaja-ohjattava -valtasuhdetta otsikolla *Vuorovaikutus ja valta vieraskielisten ohjaustyössä*. Podcastit ovat loistava keino päästä aiheen käsittelyssä syvemmälle tasolle ja saattaa hankkeen teemojen pariin myös niitä, jotka eivät muuten hankkeesta kuulisi. Podcasteja kannattaa nauhoittaa vähäisemmälläkin kokemuksella, ei siis tarvitse aiempaa tietämystä aiheesta onnistuakseen. Osalla hanketyöryhmästä oli aiempaa kokemusta podcasteista, osalla ei, mutta kaikki saivat onnistumisen kokemuksen. Podcast-tuotantotiimissä kannattaa pohtia tarkasti teemojen ja puhujien määrä sekä kokonaiskesto, jotta podcastista tulee napakka, helposti lähestyttävä ja otteessaan pitävä. Mitä vähemmän teemoja, sitä syvällisemmäksi keskustelu usein ehtii mennä. Hankkeen podcastit ovat kuunneltavissa täällä: <https://www.tsl.fi/ajankohtaista.html> (-> Podcast).

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Podcast-jakso

Työelämäkurssi maahanmuuttajanasille – paljon muutakin kuin tietoa

Äänimerkki

Podcast-jakso

Vuorovaikutus ja valta vieraskielisten ohjaustyössä

Äänimerkki

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Taitotyöpajat

Taitotyöpajoja järjestettiin aikavälillä 03/2025–06/2026 yhteensä 14 kpl. Yhteen taitotyöpajakokonaisuuteen kuului kolme eri teemaa, joten 12 päivän aikana opiskeltiin digitaitoja neljä päivää, numerotaitoja neljä päivää ja työelämätietoutta neljä päivää.

Työpajojen pääajatus oli käydä läpi työelämään liittyviä aikuisten perustaitoja, kuten tietokoneella kirjoittaminen, sähköposti, tärkeimmät tietoturvatarkistukset, pilvipalveluun tallentaminen, matemaattiset merkit ja päätermit suomeksi, laskimen käyttö, laskujärjestys, kalenteri- ja ajanmääresanasto, työnhaun asiakirjat pääpiirteissään, työntekijän velvollisuudet ja oikeudet sekä avun saanti erilaisissa työelämäkysymyksissä. Työpajojen sisällössä ja keskusteluissa kurssilaisten kanssa tähdättiin paitsi heidän olemassa olevien tietojen ja taitojensa sekä lähtömaan työkokemuksensa arvostamiseen ja esille tuomiseen, myös naisten itsenäisen toiminnan ja tiedonjanon ruokkimiseen sekä erilaisten tietolähteiden tuntemiseen.

Suunniteltaessa taitotyöpajapäivien kestoja, aloitusaikaa ja tauoituksia, huomioitiin mahdollisuuksien mukaan osallistujien lasten- ja kodinhoitoon liittyvät vastuut ja aikataulut. Kurssipäivät päätettiin aloittaa puoli kymmeneltä ja lopettaa kahdelta. Näin aamuun ja iltapäivään jäi aikaa myös mahdollisille perhevastuille ja kurssipäivän ajalle tarpeeksi taukoajkoja. Kurssin aluksi koettiin tärkeäksi puhua naisten kanssa kurssin tuomista muutoksista arkeen. Tämän keskustelun huomattiin olevan tärkeää kurssille sitouttamisessa ja sitoutumisessa.

Tavoitteena oli luoda avoin keskusteluyhteys ja turvallisempi tila tuoda esille mm. perheen ja kurssin yhdistämiseen liittyviä asioita. Moni koki kurssin olevan kokonaisuudessaan lyhyt, mutta neljän peräkkäisen intensiivisen kurssipäivän olevan silti vaativia, lähinnä arjen menojen kannalta. Kurssilla myös keskusteltiin yhdessä siitä, minkälaisia konkreettisia ja perheen kanssa sovittavia muutoksia tarvitaan, jotta äiti voi osallistua täysipainoisesti koulutukseen, ja miltä tällainen uusi arki voi tuntua, ja mitä se voi naisilta itseltään vaatia.

Kurssille sitoutumista edesautettiin myös painottamalla heti taitopajan alussa, kuinka näin lyhyessä kurssissa tärkeässä roolissa on opitun päälle oppiminen ja mahdollisuus jatkaa siitä, mihin edellisenä päivänä on jääty. Näin oli erityisesti digiviikolla. Matematiikkaviikolla ja työelämäviikolla päivien teemat olivat erillisemmät, jolloin mahdollinen poissaolo ei vaikuttanut yhtä paljon. Naisille haluttiin painottaa sitä, kuinka tärkeitä ryhmän jäseniä heistä jokainen on ja kuinka tärkeää on pystyä etenemään yhtenä ryhmänä. Myöhästymisistä ja poissaoloista ohjasimme aina ilmoittamaan, ja mahdolliset asiointikäynnit sopimaan kurssiajan ulkopuolelle. Kurssi toimi näin esimerkkinä opiskelun tai työelämän vaateista.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Seuraavassa on esitelty taitotyöpajakokonaisuuden jokainen aihepiiri omana kohtanaan. Jokaisen pajan kohdalla tuodaan esille sen lähtökohdat, tavoitteet, päivien runko, pajojen aikana oivalletut hyvät käytännöt, aiheeseen liittyvä suomen kielen opetus sekä materiaaliesimerkit.

Digipaja

Lähtökohdat

Digilaitteiden toimintalogiikan ja sanaston ymmärtäminen on tärkeää, koska ne ovat keskeisessä roolissa digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Sähköpostin turvallinen käyttö ja ylipäänsä toimivan sähköpostilaatikon omistaminen sekä tiedon hakeminen ja haetun tiedon luotettavuuden arviointi ovat kansalaistaitoja, jotka jokaisen yhteiskunnan jäsenen tulisi hallita. Omien asiakirjojen turvallinen hallinta pilvipalveluissa ja viestinnässä on oleellista sähköisissä asioinneissa ja omien asioiden hoidossa. Jokaisen verkon käyttäjän tulisi pystyä arvioimaan mahdollinen huijaus tai tietojenkalastelu.

Tavoitteet

Digipaja rakentui seuraavien osaamistavoitteiden pohjalta:

- Osallistujat osaavat hakea tietoa sähköisesti.
- Osallistujat osaavat laatia sähköisen työnhakuasiakirjan.
- Osallistujat osaavat tallentaa sähköisen tiedoston.
- Osallistujat osaavat lähettää ja vastaanottaa sähköpostia.
- Osallistujat tuntevat sähköistä tunnistautumista edellyttäviä toimintoja.
- Osallistujat osaavat hakea töitä digitaalisessa ympäristössä

Päivien runko

1. päivä:

- Taitotyöpajojen esittely (aikataulu, käytännöt, turvallisemman tilan periaatteet, kurssipaikan turvallisuusohjeet)
- Kouluttajien ja osallistujien esittely esimerkiksi pehmopalloa heittelemällä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

- Alkukartoitus (Liite 1)
- Tietokoneiden avaaminen
- Tietokoneen osat, johdot, liittimet
- Näppäimistö, hiiri
- Windows-käyttöjärjestelmä
- Verkkoyhteyden muodostaminen
- Ikkunoiden käsittely
- Muistio, laskin
- Tietokoneella kirjoittaminen ja tallentaminen, muistitikku
- Tietokoneen sulkeminen
- Kertaus ja päivän palaute

2. Päivä

- Edellisen päivän kertaus
- Kirjautuminen Google-palveluihin, käyttäjätunnus ja salasana
- Omien tietojen tietosuoja
- Tietoturva mobiilissa ja tietokoneella, tilien palautuspuhelinnumerot, koodit, varmistukset
- Sähköposti
- Google palvelut, Drive
- Kirjoittaminen Docs
- Internet sivustot
- Tiedon kopionti ja liittäminen
- Palveluista uloskirjautuminen

3. päivä

- Lyhyt kertaus
- QR-koodien käyttäminen
- Sähköposti, liitetiedosto, drive linkki docs-asiakirjaan
- Linkin merkitys verrattuna liitteeseen
- Internetpalvelut
- Tiedon haku, opiskelu- ja työnhakuvinkit/sivustot

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- Drive jakaminen, jaettuun asiakirjaan kirjoittaminen
- Mobiililaite ja jakaminen, sähköposti
- käännöstyökalut

4. päivä

- Viikon pääkohtien kertaus
- Tekoäly oman toiminnan tukena
- Loppukartoitus (sama kuin Liite 1)
- Kirjastovierailu: lähikirjaston (digi/verkko, ym.) palvelut

Hyvät käytännöt

- Mahdollisuus tulla kurssipaikalle ennen opetuksen alkua juttelemaan ja tarvittaessa kysymään oman laitteen käytöstä
- Hidas eteneminen ja opetuksen välissä myös tyhjää tilaa pohtia, kokeilla ja kysellä
- Aikaa kääntäjin ja tekoälytyökalujen käytön kokeiluille
- Osallistujan mahdollisten omien laitteiden mukaan ottaminen ja käyttäminen taitopajassa
- Sähköpostitilin palautuksen varmistaminen jokaisen osallistujan omaan puhelimeen
- Rauhallinen keskustelu ja turvallisen tilan luominen
- Saman asian esiin tuominen eri näkökulmista
- Aikaa sanaston selittämiseksi ja opiskelulle varsinaisen digiasian ohessa
- Itsenäinen yrittäminen ja vertaistuki niin, että kouluttaja vielä varmistaa kaikkien mukana pysymisen

Suomen kielen opetus digipajassa

Osan digipajasta digikouluttaja opetti yhdessä suomen kielen opettajan kanssa harjaantuen samalla kielitietoisempaan opetusotteeseen. Suomenopettaja kiinnitti osallistujien huomiota tietoiseen sanaston oppimiseen ja digitaitojen oppimisessa toistuvien rakenteiden huomioimiseen.

Digipajan yhteydessä oli luontevaa tutustua myös erilaisiin sovelluksiin ja sivustoihin, joiden avulla voi itsenäisesti vahvistaa suomen kielen osaamistaan. Digipajassa harjoiteltiin

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

esimerkiksi linkin tai QR-koodin avulla omalla laitteella sivustolle siirtymistä sekä sivustolle koottujen Wordwall-harjoitusten avulla digisanojen harjoittelemista.

Digisanaston harjoitukset löytyvät taitopajan Padlet-sivulta:

<https://padlet.com/tslkouluttaa/digisanasto>

1A Mikä tämä on? Valitse kuva.

puhelin

A B C D

wordwall.net

Tietokone ja puhelin. Mikä tämä on?
Kuuntele tai lue ja valitse oikea kuva.

1

1B Tietokonesanat

nykytö
lasi
näppäin
tietokone
kallutin
työpöytä

wordwall.net

Tietokone yhdistä sanat kuvaan

1

2A Yhdistä sana ja kuva

johto
pistorasia
puhelin
sähköposti
kuulokkeet

tekstiviesti
virtapainike
tietokone
näppäin
tabletti
laturi

wordwall.net

Tietokone ja puhelin Yhdistä sana ja kuva

1

2B Peli: valitse oikea kuva

johto

wordwall.net

Tietokone ja puhelin Ilmapallopeli (klikkaa oikeaa kuvaa)

1

3A Sanelu: kuuntele ja kirjoita sana

E K O E I N T T O

wordwall.net

Tietokone järjestä kirjaimet sanoiksi + ääni

1

3B Kirjoita sana / järjestä kirjaimet

T T Ö N Y Ä

wordwall.net

Tietokone järjestä kirjaimet sanoiksi

1

4A Yhdistä sana ja kuva

laturi
kuulokkeet
sähköposti
tiedosto
kallutin
muistitikku
sahasana
näppäin

wordwall.net

Tietokone, lisää sanoja: yhdistä sana ja kuva

1

5A Mikä tämä on? Valitse oikea kuva (liukuhihna)

klikata

wordwall.net

Tietokone 2, sanasto: liukuhihna

1

Liitteet

Liitteistä löydät digiviikon kartoituslomakkeen, jota käytettiin viikon ensimmäisenä ja viimeisenä päivänä tuomaan tietoa koetusta osaamisen karttumisesta.

Lisäksi liitteenä on digisanasto.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Matematiikkapaja

Lähtökohdat

Taitotyöpajakokonaisuuden toisella viikolla, matematiikkapajassa keskityttiin numerotaitoihin. Aihetta lähestyttiin hyvin väljästi, ei pelkästään matemaattisten laskujen vaan yleisesti numeroihin liittyvien perustaitojen ja tietojen näkökulmasta. Peruslaskutoimitukset olivat usein osallistujilla hallussa, mutta kertausta vaativat muun muassa laskujärjestys, Suomessa käytettävät matemaattiset merkit, negatiiviset luvut sekä perusprosenttilaskut. Kävimme myös läpi kalenteria ja kelloa, mittaamista, lämpötilaa, pinta-ala- ja tilavuuslaskentaa sekä verotukseen liittyviä asioita.

Sekä osallistujat että kouluttajat kokivat numerotaitojen olevan tärkeä osa perustyöelämätaitoja. Matematiikkapajan aikana käytiin läpi monia suomalaisen yhteiskuntaan, arkeen ja työelämään liittyviä asioita, joita harva muu taho yhtä perustasolla ottaisi esille. Samalla osallistujilla oli tilaisuus kysellä arjessa pohdituttaneita asioita, joita heillä ei ole ollut mahdollista ottaa muualla esille. Tällaisia olivat hieman yllättäenkin esimerkiksi nimipäivät osana kalenteria, viikkonumeroiden käyttö, lämpötilojen nousun ja laskun laskeminen sekä kielen peruslyhenteet kuten jne., mm ja yms.

Matematiikkaviikon sisältöjä muokattiin kunkin ryhmän lähtötason mukaan. Päivien aikana opetusta pystyttiin eriyttämään lisätehtävin tai henkilökohtaisella avulla. Alla on suuntaa antava runko päiville.

Tavoitteet

Matematiikkapaja rakentui seuraavien osaamistavoitteiden pohjalta:

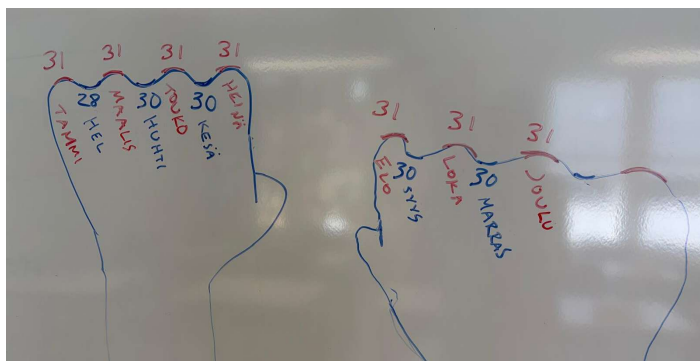
- Osallistujat tuntevat kellon suomeksi.
- Osallistujat osaavat kertoa, jakaa, laskea yhteen ja vähentää lukuja.
- Osallistujat tuntevat suomeksi luvut 1–20 sekä kymmen- ja sataluvut.
- Osallistujat osaavat lukea aikatauluja.
- Osallistujat tuntevat, mistä palkka muodostuu.
- Osallistujat tuntevat suomeksi keskeiset mittayksiköt.

Päivien runko

1. päivä:

- Keskustelua viikonlopusta ja edellisen (digi)viikon annista
- Alkukartoitus (liitteenä)
- Aiheeseen orientoituminen ja jännityksen vähentäminen käymällä ensin läpi tärkeimpiä matematiikkavälineitä ja toimistovälineitä suomeksi
- Päässälaskumoniste (liitteenä), joka toimi samalla itsearviointina ja keskustelun avaajana koskien erilaisia matemaattisia tehtäviä ja teemoja. Moniste täytettiin itsenäisesti, mutta sitä ei kerätty takaisin. Jokainen sai tarkastaa monisteen itse ja arvioida tuntuivatko tehtävät vaikeilta vai helpoilta. Moniste käytiin kohta kohdalta läpi keskittyen muun muassa Suomessa käytössä oleviin matemaattisiin merkkeihin, käsitteisiin luku ja numero, 10:llä kertomiseen ja jakamiseen eli ”pilkun siirtämiseen”, sekä negatiivisilla luvuilla helppoihin peruslaskuihin
- Sanastomoniste (liitteenä). Monistetta oli tarkoitus käydä itsenäisesti läpi päivien aikana ja selvittää siinä olevat itselle uudet käsitteet päivien aikana
- Kalenterin läpikäynti: Viikkonumerot, nimipäivät, pyhäpäivät, liputuspäivät, arkipyhäpäivät. Monelle uutta: kuinka monta päivää/viikkoa on vuodessa
 - Kuukauden päivien laskeminen rystysillä – monelle tämä oli täysin vieras tapa, ja he pitivät sen oppimisesta, koska Suomessa käytössä oleva kalenteri voi olla aivan erilainen kuin lähtömaan kalenteri
 - Tärkeimpien pyhäpäivien nimeäminen
- Kotitehtäväksi: Matematiikan sanastoa –moniste, jossa termit “vähintään, enintään, pinta-ala, tilavuus, suurempi/pienempi kuin jne.” sekä kuvioiden nimeäminen

Alla kuva taululle piirretyistä käsistä, joiden avulla käytiin läpi kuukaudenpäivien laskemista.

2. päivä (suomen kielen opettajan päivä):

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- Eilisen kertausta kuulumiskierroksen lomassa “Kerro yksi asia jonka opit.”
- Sääsanastoa sekä lämpötilan vertailu ja muutokset
- Janaharjoitus (tutustuminen): mennään riviin sen mukaan, minkä ikäisiä ollaan jne.
- Mittasanasto + mittaaminen: harjoitellaan viivoittimen käyttöä, mittayksiköitä arkisissa yhteyksissä, sekä mittayksiköiden helppoja muutoksia, esim. metri -> kilometri, sentti -> metri, gramma -> kilo
- Suullisia tehtäviä (kerro puhelinnumerosi, lasten syntymävuodet jne.)
- Sanat kuten pitkä-pituus, leveä-leveys, korkea-korkeus, paksu-paksuus
- Puhekielen numerot
- Kysymyssanoja: ”Kuinka/miten paljon/monta; kuinka vanha; kauan/kauanko”
- Kotitehtävä: moniste, jossa täytyy valita oikea yksikkö

3. päivä:

- Kuulumiskierros, edellisestä päivästä puhuminen
- Kotitehtävämonisteen läpikäynti: sanat kuten vähintään, enintään, lyhenteet kuten jne., yms., mm., esim.
- Pinta-alan ja tilavuuden laskenta (luokkahuoneen pinta-alan arviointi ja laskenta askelein, erilaisten asuntojen pinta-aloista puhuminen + huonelyhenteet), yksiköiden m^2 ja m^3 lukeminen suomeksi
- Käsite desimaaliluku, esim. "kahden desimaalin tarkkuus"
- Pyöristys lähimpään tasalukuun
- Laskujärjestyksen kertaaminen
- Prosenttilaskenta päässälaskuna ja laskinta käyttäen (laskimen %-merkin käyttö), yleisimmät prosentteja vastaavat murtoluvut
- Kellon läpikäynti ja sanat kuten vartti, iltapäivä, aamuyö, lyhenteet ap ja ip
 - Kello, jonka avulla voi opetella sanoja aamupäivä, iltapäivä, aamuyö jne.: <https://www.visnos.com/demos/clock>
- Aikalaskumonisteet ja ajan yksiköiden lyhenteet

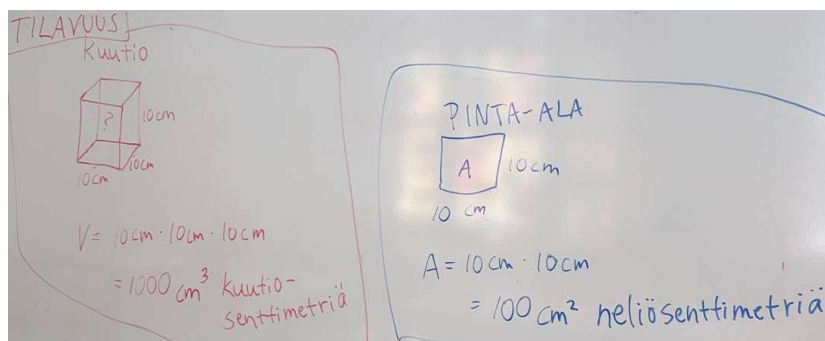
Alla olevassa kuvassa on esimerkki pinta-alan ja tilavuuden läpikäymisestä kurssilla.

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

4. päivä

- Kuulumiskierros, edellisestä päivästä puhuminen ("Mitä jäi mieleen – kerro yksi asia")
- Suomen verotus: keskustelu aiheesta "Mitä verorahat Suomessa käytetään?"
 - Käsitteet brutto- ja nettopalkka
 - Seuraavien linkkien/sivustojen läpikäynti:
 - Verotus selkosuomella: https://www.vero.fi/globalassets/tietoa-verohallinnosta/esitys--ja-opetusmateriaalit/suomen-verotus-selke%C3%A4sti--esitysmateriaali_2024-1.pdf
 - Progressiivinen verotus, esimerkkejä: <https://raha.fi/mita-palkasta-jaa-kateen-kuukaudessa/>
 - Verotus InfoFinland-sivulla: <https://infofinland.fi/en/work-and-enterprise/taxation>
 - Maksuja, joita otetaan bruttopalkasta: <https://www.veronmaksajat.fi/tutkimus-ja-tilastot/tuloverot/palkkakuitti/#5bd76ae4>
 - Oma verokortti ja muut veroasiat: www.vero.fi -> Omavero
- Matematiikkatehtäviä koneella (samalla kertausta sähköpostin avaamiseen koneella)
 - Sivustoja, joilla hyviä tehtäviä:
 - Perunakellari <http://www.perunakellari.fi/ma.html>
 - Oppisko <https://www.oppisko.fi/kurssi/ma11/>
 - Wordwall; <https://wordwall.net/fi-fi/community/opettele-kellonajat>
<https://wordwall.net/fi/resource/8486198/prosenti>
 - Papunet https://papunet.net/_pelit/_korttipelit/domino/?cat=2#
- Sanastomonisteen läpikäynti (onko kaikki sanat käyty läpi)
- Loppukartoitus (liitteenä)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Hyvät käytännöt

- Koska ryhmissä oli hyvin eritasoisia matematiikan taitajia, oli hyvä keskittyä läpikäytävien teemojen osalta suomen kieleen ja itse opetettava asia tuli ”siinä sivussa”, jolloin tasoerot asian osaamisessa eivät tulleet niinkään esille, vaan asiaa käsiteltiin yhteisesti suomen kielen sanastoa muistelemalla
- Ryhmäläisiltä kannattaa kysyä myös ns. hyvin perustason asioiden tuttuudesta, sillä muun muassa pyöristäminen, laskujärjestys tai negatiiviset luvut voivat ollakin täysin uusia asioita. Myös kellonaikojen lukemisessa oli usein vaikeutta.
- Eriyttäminen tapahtui lähinnä lisätehtävämonistein, joita annettiin nopeimmille opiskelijoille. Matematiikan tehtäviä koneella tehtäessä jokainen saattoi etsiä omaa tasoa vastaavia tehtäviä ja siinä myös autettiin
- Kurssipäivinä keskityttiin asioiden ymmärtämiseen ja kertaamiseen mahdollisimman monen uuden asian läpikäymisen sijaan
- Monet osallistujat sanoivat jännittäneenä juuri matematiikkaviikkoa etukäteen, mutta saaneensa positiivisen kokemuksen siitä, että pystyivät osallistumaan omalla tasollaan ja oppivat paljon uutta. Moni kertoi vuosia unohduksissa olleiden asioiden muistuneen taas mieleen ja tulevan aktiiviseen käyttöön kurssin jälkeen, muun muassa prosenttilaskut tai suurempi/pienempi kuin -merkin käyttö. Kalenteria läpikäydessä yllättäviä uusia asioita olivat usein nimipäivät, viikkonumerot ja sanat kuten ”aatto”. Näiden ymmärtäminen antoi monelle naiselle tunteen paremmasta suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin tuntemuksesta.
- Pidempään suomea opiskelleet pitivät erityisesti puhekielisten numeroiden läpikäymisestä, nopeasti puhekielellä laskemisesta sekä sellaisen puhekielisten sanojen ja ilmausten läpikäymisestä, jotka suomen kielen kursseilla harvemmin tulevat esille, esimerkiksi ”vitonen, kymppi, nelikymppiset, kuuskymppinen”
- Kurssilla tuotiin esille myös matematiikkakokeisiin liittyviä käytänteitä, muun muassa laskutoimituksen esille kirjoittamisen tärkeydestä tai yksiköiden merkitsemisen muistamisesta

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

1. Montako astetta on saunassa?
2. Missä lämpötilassa paistat kakun?
Kuinka monta astetta on uunissa, kun paistat kakkua?
3. Missä lämpötilassa vesi kiehuu?
4. Kuinka paljon sinulla on kuumetta?
lapsella

Kuvat: Pappunet, kuvapankki

Vesi kiehuu.
kiehuu (1)
Jää sulaa.
Vesi jäätyy.
sulaa (1) <-> jäätyä (1)

höyry, höyryä
vesi, vettä
lumi ja jää,
lunta ja jäätä

Millainen sää on tänään? ☀️ ☁️ 🌧️ 🌨️ 🌬️
Katso Ylen Salkoutiset: <https://yle.fi/salkoutiset>

Sää kylmenee.
↓ kylmenee kylmetä (6) pakastuu (pakastua 1)
↑ lämpenee lämmitä (6) lauhtuu (lauhtua 1)

Lämpötila laskee nolian alapuolelle.
↓ laskee laskea (1) painuu painua (1)
↑ nousee nousta (3) kohoaa kohota (4)

Mikä on lämpötila?

1. On +1°. Sää lämpenee viisi astetta.
Kuinka monta astetta on?
2. On +10°. Sää kylmenee viisi astetta.
Kuinka monta astetta on?
3. On +15°. Lämpötila nousee viisi astetta.
Kuinka monta astetta on?
4. On +5°. Lämpötila laskee viisi astetta.
Kuinka monta astetta on?

Padlet: <https://padlet.com/tslkouluttaa/matematiikka>

Puhekielen numerot

Numerot (yleiskieli) A1.1
kymmenen
10 3
<https://padlet.com/leesope/numero>

Wordwall: Puhekielen numerot 1-20
yksi
<https://wordwall.net/play/96673/25/8/697>

Wordwall: Puhekielen numerot (1-100)

Wordwall: Puhekielen numerot (25-249)

Wordwall: Pajonko maksaa? (Hinnat, puhekieli)

Numeroiden nimet
ykkönen
<https://wordwall.net/play/96673/38/0/348>

Aika

Kuuntele: Kello
<https://wordwall.net/play/38204/39/9/2814>

Pajonko kello on?
puoli kaksi
<https://wordwall.net/play/38571/95/2/7237>

Mitä kello on?
puoli kaksi
<https://wordwall.net/play/114178/5/4/2/697>

Kuuntele lause ja valitse oikea kellonaika.
<https://wordwall.net>

Liitteet

Liitteinä on matematiikkaviikon kartoituslomake, päässä laskuharjoituksia itsearviointiin tueksi ja aiheeseen tutustumiseksi sekä matematiikkasanastotaulukko.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Työelämäpaja

Lähtökohdat

Työelämäpaja alkoi positiivisella sykäyksellä kartoittamalla ja tunnistamalla osallistujien vahvuuksia. Osallistujien osaamista arvostetaan, ja tätä tunnetta ylläpidetään läpi työelämäpajan. Vahvuuksien lisäksi työelämäpajan keskeisiä teemoja ovat työhaastattelun harjoittelu, työhakemuksen kirjoittaminen sekä työelämäsanaston ja pelisääntöjen tuntemuksen kartuttaminen.

Monella osallistujalla ei ole vielä kokemusta työelämästä Suomessa tai kokemusta on vähän, joten työelämä tietouden ja -taitojen vahvistaminen on ratkaisevan tärkeää madallettaessa osallistujien esteitä kohti työelämää. Keskeinen painopiste työelämäpajassa oli myös suomen kielen harjoittelu niin suullisesti kuin kirjallisesti. FinMonikin (2020) tutkimuksen mukaan maahanmuuttaneet naiset kokevatkin merkittävimmin työllistymisen esteinä kielitaidon puutteet, vähäiset suhteet valtaväestöön sekä puutteet koulutuksessa, työkokemuksessa ja tiedonsaannissa.

Tavoitteet

Työelämäpaja rakentui seuraavien osaamistavoitteiden pohjalta:

- Osallistujat osaavat kertoa itsestään suomeksi työnhakutilanteessa.
- Osallistujat tuntevat erilaisia työmahdollisuuksia ja reittejä työelämään.
- Osallistujat osaavat etsiä itselleen sopivia kontakteja työnhakuun.
- Osallistujat tuntevat suomenkielistä työelämäsanastoa.
- Osallistujat osaavat etsiä itselleen sopivia kontakteja työnhakuun.
- Osallistujat tuntevat yleisimmät työsuhteen säädökset.

Päivien runko

Päivä 1.

Keskeiset sisällöt: vahvuudet sekä oma työ- ja koulutustausta ja työelämähaaveet ja -tavoitteet.

- Opin portailla -hankkeen Vahvuudet-materiaali: [SUOMI-Vahvuuskortit.pdf](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

Omien vahvuuksien ja osaamisen tunnistaminen ja sanavaraston karttuminen oli osallistujille hyödyllistä ja vahvisti heidän toimijuuttansa sekä tunnetta siitä, että ”minä pystyn ja osaan”. Työelämätoiveista puhuminen kirkasti osallistujien polkuja kohti työelämää ja valmisti kertomaan osaamisestaan työhaastattelussa.

Päivä 2.

Keskeiset sisällöt: eri reitit töihin palkkatuen, työharjoittelun tai työkokeilun kautta sekä työhaastattelun harjoittelu.

- Työhaastattelumateriaali: [PowerPoint Presentation](#).
- Tarvittaessa A1.3+-tason kortteja: [kysymyskortit vihreä A13.pdf](#)

Osallistujat saivat hyvää harjoitusta työhaastatteluun valmistautumisesta. He harjoittelivat omasta koulutustaustasta ja työkokemuksesta kertomista sekä yleisimpiin työhaastattelukysymyksiin vastaamista pienryhmissä kielitaitotason mukaisesti tai parin kanssa keskustelukorttien avulla kouluttajan/kouluttajien tukemana.

Kuva. Esimerkki keskustelukortin kysymyksistä: kerro itsestäsi.

Päivä 3.

Keskeiset sisällöt: suomalaisen koulutusjärjestelmään perehtyminen, työsopimus ja työhakemuksen kirjoittaminen.

- Suomalainen koulutusjärjestelmä -materiaali: [Kohti sopivaa opiskelupaikkaa – Infografiikka Suomen koulutusjärjestelmästä](#)

Naisten ymmärrys koulutusjärjestelmästä ja sen poluista vahvistui. Työhakemuksen kirjoittaminen opettajan tukemana oli ensisijaisen tärkeää, ja kertasi myös digitaalipajassa opittua.

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

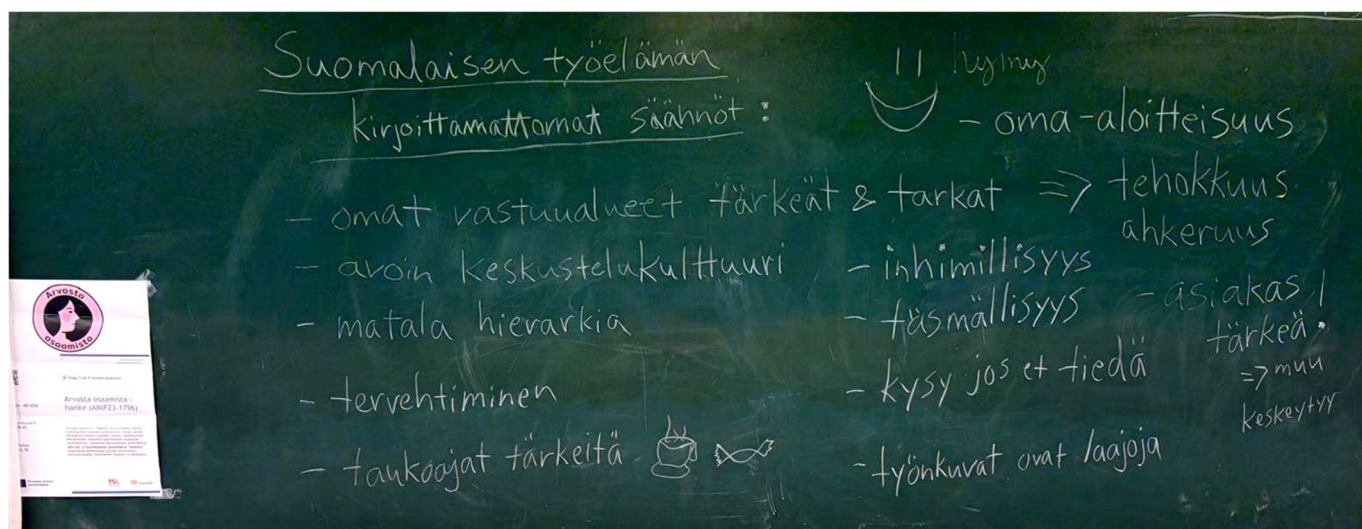
Päivä 4.

Keskeiset sisällöt: työntekijän velvollisuudet, työelämän pelisäännöt Suomessa, suomen kielen oppiminen vapaa-ajalla

- Työelämän pelisäännöt -materiaali: Työelämän pelisäännöt

Työelämäsanaston karttuminen ja pelisääntöjen tunteminen tuki osallistujien kestäväää polkua työmarkkinoille tulevaisuudessa. Osallistujat itse olivat parhaita antamaan hyviä paikallisia vinkkejä siitä, missä ja miten suomea voi oppia vapaa-ajalla. Lisäksi osallistujat pohtivat ja keskustelivat velvollisuuksista ja oikeuksista sekä suomalaisen työelämän kirjoittamattomista säännöistä.

Alla on kuva viimeisenä kurssipäivänä taululle kerätystä, kurssilaisten kanssa esille nostetuista suomalaisen työelämän kirjoittamattomista säännöistä.

Hyvät käytännöt

- Työelämäpajan rakentaminen osaamistavoitteiden mukaan.
- Vahvuuksien ja oman osaamisen tunnistaminen ja uusien adjektiivien oppiminen.
- Työhaastattelun harjoittelu monipuolisesti: koko ryhmän kanssa opettajan johdolla, pienissä osissa parin kanssa ja pienryhmässä.
- Kahden opettajan tuki työhaastatteluharjoituksessa ja työhakemuksen kirjoittamisessa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- Osallistujien jakaminen kahteen ryhmään työhaastatteluharjoittelussa kielitaitotason mukaan.
- Työelämäsanaston karttuminen vahvuuksista työsuhteen yleisimpiin tunnuspiirteisiin.
- Työelämäpajassa osallistujat saivat paljon harjoitusta suomen kielen puhumisesta - ”aiemmin en uskaltanut puhua suomea ollenkaan”.
- Vertaistuen ja -kokemusten jakaminen työelämästä.
- Ryhmä- ja paritöiden harjoitleminen.
- Kielitietoinen ohjaus: Ohjauksessa tiedostettiin kielen vaikeustaso. Osallistujien kielitaitoa arvostettiin ja osallistujat saivat käyttää taitopajassa eri kieliä tukikielinä rinnakkain suomen kielen kanssa
- Avoin keskustelu omasta edunvalvonnasta työelämässä. Tiedon jakaminen auttavista tahoista, kuten SAK:n maksuttomasta neuvonnasta.
- Työelämätaidopajojen yhteyteen järjestettiin työvalmennusta, josta naiset hakivatkin apua ja tietoa paitsi kielikursseista myös opiskelu- ja työharjoittelupaikoista.

Suomen kielen opetus työelämäpajassa

Suomen kielen opetuksessa työelämäviikolla painotettiin itsestä kertomisen rakenteita osallistujien taitotason mukaan, esimerkiksi menneen ja nykyhetken erottaminen (imperfektin harjoittelu / kertaaminen) sekä työ- ja koulutustaustaan liittyvä sijataivutus (opiskelin / työskentelin + missä?; valmistuin + miksi? ja mistä?; tein töitä + minä?; osaan + mitä?; olen hyvä / taitava + tekemään-muoto).

Työ- ja koulutustaustasta sekä omasta osaamisesta kertomista harjoiteltiin tutustumalla ensin esimerkkiesittelyihin (esim. Youtube-videoita) ja mallilauseisiin. Koulutuksen osallistujat saivat kertoa itsestään. Opettaja kirjasi jokaisen esittelyn taululle ja tarjosi samalla mallin selkeästä lauserakenteesta ja oikeista taivutusmuodoista. Suullista esittäytymistä harjoiteltiin pienissä osissa myös parin ja pienryhmän kanssa.

Euroopan unionin
osarahoittama

Työhaastattelu-diat

Millainen koulutus sinulla on?

- Kotimaassa kävin peruskoulun ja lukion.
- Opiskelin yliopistossa 3 vuotta.
- Valmistuin ammattikoulusta hoitajaksi vuonna 2016.
- Nuorena kotimaassa en voinut opiskella. Kun tulin Suomeen, opiskelin ensin... ja sitten...
- Kotimaassa... Suomessa opiskelin... Nyt opiskelen...

Millainen koulutus sinulla on?

- Kotimaassa kävin peruskoulun ja lukion.
- Opiskelin yliopistossa 3 vuotta.
- Valmistuin ammattikoulusta hoitajaksi vuonna 2016.
- Nuorena kotimaassa en voinut opiskella. Kun tulin Suomeen, opiskelin ensin... ja sitten...
- Kotimaassa... Suomessa opiskelin... Nyt opiskelen...

Mitä työkokemusta sinulla on?

Mitä työtä teet nyt?
Mitä työtä teit ennen?

- Olin työharjoittelussa kirjastossa kolme kuukautta.
- Olin töissä kaupassa viisi vuotta.
- Olin töissä opettajana lukiossa.
- Työskentelin tarjoilijana ravintolassa kuusi vuotta.
- Minulla oli oma ravintola / vaatekauppa /...
- Minulla ei vielä ole varsinaista työkokemusta, mutta minä

Millainen työntekijä olet?

- Olen tarkka.
- Olen tehokas ja saan asiat valmiiksi.
- Olen rauhallinen ja ajattelen ennen kuin teen.
- Olen mukava työkaveri ja tykkään auttaa muita.
- Tykkään tehdä työtä yhdessä toisten kanssa.

Mikä on heikkoutesi?

Mitä et osaa vielä hyvin?
Mitä sinun pitää oppia lisää?

- Minun heikkous on suomen kielen taito, mutta opiskelen joka päivä lisää ja pärjään jo aika hyvin. Opiskelen joka viikko suomea kursilla. / Luen joka päivä suomeksi uutisia ja opiskelen sanoja.
- Minun heikkous on se, että joskus olen vähän kärsimätön. Sen hyvä puoli on, että tykkään tehdä nopeasti valmista. Minä en odota, että joku muu hoitaa homman.
- Minun heikkous on... Mutta... / Siksi minä nyt... Sen hyvä puoli on, että...

Työhaastattelukysymykset

- Kertoisitko vähän itsestäsi?
- Millainen työntekijä olet ja mikä on vahvuutesi?
- Mikä on heikkoutesi?
- Millainen koulutus sinulla on?
- Mitä työkokemusta sinulla on?

Padlet: <https://padlet.com/tslkouluttaa/tyo>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 1

Oppii uusia asioita helposti.

wordwall.net

Adjektivit (vahvuus): valitse oikea (helpompi)

<https://wordwall.net/play/88697/218/948>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 2

Kun osaa toimia hienosti ryhmässä.

wordwall.net

Vahvuudet (Mikä adjektivi, valitse)

<https://wordwall.net/play/88679/255/697>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 3 (SANELU)

Kuuntelu: Adjektivit (vahvuus): järjestä kirjaimet

wordwall.net

<https://wordwall.net/play/54887/668/171>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 4

Häneen voi luottaa. Hän tekee sen, mitä hän sanoo.

wordwall.net

Työnhaun adjektiveja (liukuhihna, ääni)

<https://wordwall.net/play/88540/398/525>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 5

Tarkka, ei myöhästy.

wordwall.net

Työnhaun adjektiveja (liukuhihna)

<https://wordwall.net/play/12397/025/234>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 6

Kun osaa toimia hienosti ryhmässä.

wordwall.net

Vahvuudet (Mikä adjektivi?)

<https://wordwall.net/play/88678/077/601>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 7

Kun osaa toimia hienosti ryhmässä.

wordwall.net

Vahvuudet

<https://wordwall.net/play/88532/932/589>

Wordwall-tehtävä: Vahvuudet 8

Jaksaa yrittää monta kertaa =

wordwall.net

Adjektivit (vahvuus): valitse oikea

<https://wordwall.net/play/65024/613/145>

Liitteet

Liitteistä löydät työelämätaidopajan kartoituslomakkeen sekä infograafin työelämäpajasta.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Osaamisen tunnistaminen

Hankkeessa tuettiin Suomeen muuttaneita naisia tunnistamaan omaa osaamistaan ja kertomaan siitä. Osaamisen tunnistamisen tueksi luotiin myös osaamismerkkejä. Osaamisen tunnistamisen kartoitus taustoitti merkkien luomista ja osaamisryhmissä tapahtunutta osaamisen tunnistamista. Osaamismerkkiwebinaarissa koottiin tietoa osaamismerkkejä koskevan ohjeistuksen laatimista ja tiedon levittämistä varten.

Osaamisen tunnistamisen kartoitus

Osaamisen tunnistamista koskevien tarpeiden selvittämiseksi hankkeessa tehtiin aluksi kartoitus, jossa selvitettiin, kuinka Suomeen muuttaneiden epämuodollista osaamista tunnistetaan ja miten tunnistamista voidaan edelleen kehittää työllistymisen tukemiseksi. Kartoituksessa kuultiin 1) Suomeen muuttaneita naisia, 2) maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen parissa työskenteleviä sidosryhmiä, kuten järjestöjä, sekä 3) työnantajia aloilta, jotka tyypillisesti työllistävät myös matalasti koulutettuja maahanmuuttajia. Raportin tuloksia esiteltiin osaamisen tunnistamisen webinaarissa, joka oli suunnattu Suomeen muuttaneiden kotoutumisen ja työllistymisen parissa työskenteleville ammattilaisille sekä työnantajille.

Voit lukea kartoituksen toteuttamisesta ja tuloksista raportistamme [Epämuodollisen osaamisen tunnistamista koskeva kartoitus \(pdf\)](#).

Mitä opimme osaamisen tunnistamisen kartoituksen toteutusprosessista?

Yrityksiin soittaminen osoittautui tehokkaaksi tavaksi tavoittaa työnantajia. Aihe kiinnosti työnantajia ja valtaosa puhelimitse tavoitetuista oli valmis lyhyeen haastatteluun. Suurin osa haastelluista halusi myös kutsun webinaariin, jossa raportin tuloksia esiteltiin.

Osaamisryhmät

Osaamisryhmillä on ollut hankkeessamme kaksi päätavoitetta. Osallistujien kannalta tavoitteena oli auttaa Suomeen muuttaneita ihmisiä tunnistamaan omaa, epämuodollista osaamista ja oppia kertomaan siitä suomeksi, jotta työllistyminen helpottuisi. Hanketoimijoiden kannalta tavoitteena on ollut kokeilla erilaisia keinoja osaamisen tunnistamiseen ja koota tietoa ja näkökulmia osaamisen tunnistamisen avuksi kehitettävien osaamismerkkien laatimiseen.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Osaamisryhmien toteutus

Ryhmistä jaettiin tietoa laajasti yhteistyökumppanien kautta ja sosiaalisessa mediassa. Kuhunkin ryhmään pyrittiin saamaan viisi osallistujaa. Ilmoittautuminen tapahtui verkkolomakkeella. Osallistujalta kysyttiin hankesuunnitelmassa määriteltyjen osallistujakriteerien mukaisesti muutamia taustatietoja, kuten sukupuolta. Myös suomen taitotasoa kysyttiin. Lastenhoitotarpeen selvittämiseksi kysyttiin myös, osallistuuko ilmoittautuja lapsen kanssa. Soitimme jokaiselle ilmoittautuneelle. Puhelussa kerrottiin ilmoittautuneelle tietoa ryhmästä ja varmistettiin samalla, että ilmoittautuja on profiililtaan ryhmään sopiva ja edelleen halukas osallistumaan ryhmään. Ryhmiin hyväksyttiin tarkoituksella enemmän kuin 5 ilmoittautujaa, sillä ennakoimme, että poisjääntejä tapahtuu ja näin kävikin. Päivää ennen ryhmiä ilmoittautujille lähetettiin muistutusviesti.

Ryhmät järjestettiin hankekumppanien tiloissa. Kukin ryhmä tapasi kaksi kertaa joko peräkkäisinä päivinä tai peräkkäisinä viikkoina. Ryhmätapaamisen pituus oli kolme tuntia, välissä puolen tunnin tauko. Ryhmien rakenne eli ja muuttui jonkin verran hankkeen aikana, mutta keskeiset ryhmissä käsitellyt asiat olivat tämä:

- Ryhmien tarkoituksen ja sisällön esittely, tutustuminen
- Oman osaamisen tunnistaminen kuvia ja valmiita sanalistoja apuna käyttäen: olimme leikanneet lehdestä kuvia, jotka liittyvät erilaisiin taitoihin. Hyödynsimme myös [DIAK:in suunnittelemaa valmiita kuvakortteja](#), joissa esiteltiin monenlaista osaamista. Lisäksi olimme laatineet sanalistoja erilaisista taidoista ja osaamisen muodoista. Esimerkkejä käyttämästämme materiaalista on liitteissä.
- Omasta osaamisesta kertominen lyhyiden kirjoitustehtävien avulla
- Suomalaisen työelämän kulttuurin perusasioiden ja työnhakusanaston läpikäyminen (nämä olivat asioita, joihin osallistujat kaipasivat erityisesti apua ja tukea)
- Osaamismerkkisuunnitelmien esittely ja palautteen keruu

Mitä opimme osaamisryhmien toteuttamisesta?

- Kiireettömyys oli tärkeää. Se mahdollisti luottamuksellisen ja rennon ilmapiirin luomisen ja eri tasoisten suomen puhujien osallistumisen.
- Ryhmän pieni koko teki mahdolliseksi henkilökohtaisen ja räätälöidyn tuen tehtäviä tehdessä.
- Kielitaidon haasteiden huomioiminen käyttämällä selkeää suomen kieltä ja kertomalla sama asia muutamalla eri tavalla oli hyvä ratkaisu.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- Oli hyödyllistä soittaa osallistujille ilmoittautumisen jälkeen. Näin oli mahdollista selventää ryhmien luonnetta osallistujille, varmistaa että he ovat oikeaa kohderyhmää osallistujiksi ja että aikataulu sopii heille.

Osaamismerkit

Hankkeessa luotiin osaamismerkkejä haavoittuvassa asemassa olevien Suomeen muuttaneiden ihmisten epämuodollisen osaamisen tunnistamiseksi. Merkkien on tarkoitus tukea kohderyhmään kuuluvia työnhaussa. Niitä voidaan hyödyntää myös työkokeilussa tai työharjoittelussa: merkit voivat ohjata työelämän perustaitojen omaksumisessa. Merkin suorittaja voi halutessaan pyytää merkkiin myös suositteluja muilta ihmisiltä. Loimme kaksi merkkiä: [Suomalaisen työkuultuurin osaaja](#) ja [Sosiaalisten taitojen osaaja](#) -merkit. Molemmat merkit pohjautuvat merkin suorittajan itsearvioon omasta osaamisestaan.

Kuinka suunnittelimme osaamismerkit?

Osaamismerkkien suunnittelu käynnistyi osaamismerkkien ideaan tutustumisella. Selvitimme, mitä osaamismerkeillä tarkoitetaan, kuinka niitä voi luoda, mitä osaamismerkkejä on jo olemassa. Tämän jälkeen keräsimme taustatietoa siitä, minkälaisia vaihtoehtoja merkkien luomiselle juuri tässä hankkeessa olisi: mihin tarkoitukseen merkkejä tarvitaan ja mitä reunaehtoja juuri meidän kohderyhmällemme suunnatuissa merkeissä on syytä huomioida (ks. myös Osaamisen tunnistamisen kartoitus). Mietimme vaihtoehtoisia merkkien aiheita ja valitsimme kaksi meille sopivinta. Tämän jälkeen työstimme ja testasimme merkin kysymyspatteristoa osaamisryhmiin osallistuneiden naisten kanssa ja loimme merkeille niiden visuaalisen ilmeen.

Lopuksi vuorossa oli palautteen keruu valmiista merkeistä sekä merkkien levityksen suunnittelu. Tätä varten koottiin tietoa yhdessä hankekumppanien kanssa käydyissä keskusteluissa ja osaamismerkkiwebinaarissa, joka oli suunnattu Suomeen muuttaneiden työllistymisen parissa työskenteleville ammattilaisille ja vapaaehtoisille. Näillä foorumeilla kysyimme osallistujilta vinkkejä siihen, missä kaikkialla tietoa merkeistä kannattaa jakaa ja minkälaista ohjeistusta merkkien käyttöön olisi hyvä antaa.

**Euroopan unionin
osarahioittama**

Kuntoutussäätiö

Minkälaiset osaamismerkit loimme?

Suomalaisen työkuulttuurin osaaia – osaamismerkki

Tutustu merkkiin [täällä](#).

Merkin kuvaus: Merkin haltija tunnistaa ja hallitsee suomalaisen työkuulttuurin peruselementit, kuten ajanhallintaan, työn suunnitteluun ja vuorovaikutukseen liittyvät asiat. Merkki on tarkoitettu Suomeen muuttaneille ihmisille, jotka haluavat osoittaa perusosaamistaan suomalaisessa työelämässä. Merkki tukee työnhaussa. Merkki suoritetaan itsearviointiin pohjautuen.

Merkkiä suorittaessa suorittajaa pyydetään arvioimaan omaa osaamistaan seuraavien kriteerien suhteen:

- Noudatan työaikoja: Tulen töihin ajoissa. Ilmoitan, jos myöhästyn tai joudun olemaan poissa töistä.
- Noudatan työpaikan ohjeita ja sääntöjä (esim. turvallisuus, vaatetus, puhelimen käyttö).
- Kysyn esihenkilöltä tai työtoverilta, jos en ymmärrä ohjeita tai en osaa tehdä jotain.
- Teen työt sovituksa aikataulussa.
- Osaan suunnitella, missä järjestyksessä ja aikataulussa teen työtehtäväni.
- Olen oma-aloitteinen, osaan ratkaista ongelmia itsenäisesti.
- Uskallan kertoa oman mielipiteeni.
- Kunnioitan ja kohtelen kaikkia ihmisiä tasa-arvoisesti riippumatta heidän taustoistaan (kansalaisuus, uskonto, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen jne.).
- Osaan tehdä työtä yhdessä muiden kanssa: osaan ottaa puheeksi asioita ja keskustella töistä työkaverin kanssa ja huomioida muut ihmiset.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- Haluan oppia uutta ja kehittyä työssäni.

Sosiaalisten taitojen osaaja -osaamismerkki

Tutustu merkkiin [täällä](#).

Merkin kuvaus:

Merkin haltija tunnistaa ja hallitsee keskeiset työelämässä tarvittavat vuorovaikutustaidot. Näitä ovat esimerkiksi oman näkemyksen ilmaisu rakentavalla tavalla sekä työtovereiden huomioiminen niin että kaikkien osallistuminen on mahdollista. Merkki on tarkoitettu Suomeen muuttaneille ihmisille, jotka haluavat osoittaa perusosaamistaan suomalaisessa työelämässä. Merkki tukee työnhaussa. Merkki suoritetaan itsearviointiin pohjautuen.

Merkkiä suorittaessa suorittajaa pyydetään arvioimaan omaa osaamistaan seuraavien kriteerien suhteen:

- Autan muita.
- Osaan kuunnella muita ja antaa kaikille mahdollisuuden osallistua.
- Ymmärrän, että ihmisillä on erilaisia tapoja ilmaista itseään ja tehdä töitä.
- Pidän huolen, että teen omat tehtäväni.
- Huomaan, jos jollain on vaikea olla ja yritän olla tukena.
- Teen parhaani, että kaikilla on turvallinen olo eikä ketään syrjitä.
- Uskallan ja osaan sanoa oman mielipiteeni.
- Pidän huolta, että luottamuksellinen tai salainen tieto ei leviä.
- Näytän, että olen kiinnostunut työyhteisöstä. Olen valmis tekemään työtä yhdessä muiden kanssa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- Rakennan hyvää työilmapiiriä omalla toiminnallani ja asenteellani.

Mitä osaamismerkkien suunnittelussa opittiin?

- On tärkeä miettiä, mitä tarkoitusta varten merkit ovat.
- On hyvä selvittää, onko sopivia merkkejä jo olemassa.
- Kannattaa testata ja suunnitella merkkejä mahdollisimman paljon kohderyhmän kanssa.
- Merkkien käyttöönoton ja elinkaaren kannalta on tärkeä miettiä myös merkkien helppokäyttöisyyttä ja sitä, kuka merkkejä ylläpitää.
- Merkkien käyttöä koskevaan ohjeistukseen ja merkeistä tiedottamiseen kannattaa panostaa, jotta kohderyhmä löytää ja hyötyy merkeistä. Tiedottamistyössä on hyvä hyödyntää sidosryhmien näkemyksiä.

Työvalmennus

Työvalmennuksen toteutus

Hankkeessa toteutettuun työvalmennukseen tavoiteltiin noin 150 naista. Kohderyhmään kuuluvia naisia lähestyttiin pääasiassa yhteistyökumppaneiden Nicehearts ry:n ja Tampereen Settlementin Naistarin kautta. Työvalmennusta tarjottiin myös kaikille hankkeen taitotyöpajoihin ja osaamisryhmiin osallistuville, mikäli he olivat siitä kiinnostuneita. Työvalmennukseen oli mahdollista osallistua lisäksi joka toinen torstai Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa syksyllä 2025.

Hyvin pian työvalmennuksen startattua huomasimme, että valmiit kontaktit naisten tavoittamiseen olivat kullanarvoisia. Työvalmennusta mainostettiin yhteistyökumppaniemme toimitiloissa sekä sosiaalisessa mediassa. Esitteitä jaettiin myös esimerkiksi kirjastojen ilmoitustauluille ja eri tapahtumissa suoraan asiasta kiinnostuneille.

Lanseerasimme pian työvalmennusten alettua ”walk-in” -työvalmennuskäytännön, jolloin olimme naisten tavoitettavissa työvalmennusta varten tiettyinä aikana ilman erillistä ajanvarausta ennalta sovitussa paikassa. Se toimi erinomaisesti kohderyhmän kanssa, sillä isolla osalla asiakkaista oli sen tyyppistä avun tarvetta, johon työvalmentaja pystyi vastaamaan yleensä nopeasti ja ratkaisukeskeisesti esimerkiksi liittyen opiskeluun hakeutumiseen,

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

kielikursseihin tai työkokeilupaikan etsimiseen. Läsnätapaamisten ohella joitakin asiakkaita tavattiin myös etäyhteyden kautta, puhelimitse sekä sähköposti- ja Whatsapp-viesteillä.

Walk-in työvalmennus 13.4

Työvalmennuksessa jutellaan

- Mitä työtä sinä voit tehdä?
- Mitä voit opiskella, jotta löydät töitä?
- Mistä voit etsiä töitä?
- Mistä saat apua työn ja opiskelupaikan löytämiseen?

Tule Naistarille tapaamaan työvalmentajaa!

Oppimisvaikeuksien tunnistaminen

Hankkeessa oli tavoitteena tehdä työvalmennusasiakkaille tarpeen mukaan oppimisvaikeuksien tunnistusta, esimerkiksi [KOMO-kyselyn](#) osaversiota apuna käyttäen. Oppimisvaikeuksien tunnistamiselle oli sidosryhmiltä saatujen tietojen mukaan kysyntää, mutta käytännön tasolla koimme haasteeksi sen, oliko kyselyn tekijällä aina täysi ymmärrys oppimisvaikeuksien kartoituksen suuntaa antavasta luonteesta. Halusimme olla selkeitä sen suhteen, että kyse ei ole diagnosoinnista. Opastimme testin tulosten perusteella asiakkaita kertomaan esimerkiksi opinnoissaan opettajille siitä, että he saattavat tarvita asiasta lisätestejä sekä lisätukea opintoihinsa. Ohjeistimme myös olemaan tarvittaessa yhteydessä esimerkiksi Kuntoutussäätiön [Oppimisen tuen](#) keskuksen maksuttomiin palveluihin.

Työvalmennuksen hyvät käytännöt:

- **Paikkana asiakkaille tuttu ympäristö**, jonne pääsee matalalla kynnyksellä ja mahdollisesti myös lasten kanssa. Esimerkiksi kohtaamispaikka tai kielikahvila, jossa he ovat tottuneet käymään ja kävisivät joka tapauksessa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- **Walk-in -mallinen työvalmennus**, jossa tiettyyn aikaan ja tietyssä paikassa pääsee tapaamaan työvalmentajaa ilman ajanvarausta. Tarvittaessa sovitaan sitten jatkotapaaminen etänä tai läsnä.
- **Alueellinen tuntemus** asiakkaan tarvitsemista palveluista on tärkeää.
- **Työmarkkinatorin toimintaperiaatteen läpikäyminen asiakkaan kanssa.** Tämä osoittautui erittäin tärkeäksi. Samalla voitiin tarkistaa esimerkiksi se, onko asiakkaalla tukiin suoraan vaikuttavaa työnhakuvelvoitetta, ja tukea häntä sen täyttämisessä.
- **Kielellisen ymmärryksen varmistaminen:** toisinaan työvalmennuksia käytettiin tulkkia, mutta enemmistön kanssa selvittiin selkosuomella, englannilla ja/tai Google Translatoria käyttämällä.
- **Kotoutumisen tukena -verkkosivujen hyödyntäminen.** Neuvoimme asiakkaita käyttämään sivustoa esimerkiksi suomen kielen ryhmien löytämiseen, joita monet kaipaivat.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Liitteet

Liite 1 Digipajan alku- ja loppukartoitus

Liite 2 Digisanasto (sanalista suomi-englanti-oma kieli)

Liite 3 Matematiikkapajan alku- ja loppukartoitus

Liite 4 Päässälaskuja (ja itsearviointi)

Liite 5 Matematiikkaan liittyvää sanastoa

Liite 6 Työelämäpajan alku- ja loppukartoitus

Liite 7 Työelämäpajan infograafi

Liite 8: Osaamisryhmissä käytetty epämuodollisen osaamisen ja taitojen itsearviointitehtävä1

Liite 9: Osaamisryhmissä käytetty epämuodollisen osaamisen ja taitojen itsearviointitehtävä2

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Liite 1 Digipajan alku- ja loppukartoitus

Arvosta osaamista –kurssin digiviikon kartoituskysymykset

Nimi: _____

Päivämäärä: _____

1. Miten paljon varmuutta sinulla on koneen käyttämisessä?

tosi vähän (1)

vähän (2)

melko paljon (3)

paljon (4)

2. Kuinka hyvin tunnet Google-palveluja?

tosi vähän (1)

vähän (2)

melko paljon (3)

paljon (4)

3. Osaatko käyttää käännösohjelmaa/-työkalua?

tosi vähän (1)

vähän (2)

melko paljon (3)

paljon (4)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

Liite 2 Digisanasto

Suomeksi	Englanniksi	Omallalla kielelläsi
Aloita	Start	
Alas	Down	
Asenna	Install	
Asettelu	Layout	
Avaa	Open	
Edellinen	Previous	
Eteenpäin	Forward	
Eväste	Cookie	
Hakemisto	Directory	
Haku	Search	
Hakukone	Search engine	
Hiiri	Mouse	
Hyväksy	Enter	
Yksityisyystila	In Private	
Ilmoitus	Notification	
Jaa, jakaminen	Share	
Kaiutin	Speaker	
Kaksoisklikkaus	Double click	
Kansio	Folder	
Kirjaudu sisään	Login, Sign In	
Kirjaudu ulos	Log out, Sign out	
Klikkaa, naksauta	Click	
Kohdistaa, osoittaa	point	
Kopioi	Copy	
Korvaa	Replace	
Koti	Home	
Kumoa	Undo	
Kuulokkeet	Headset	
Kuvake	Icon	
Käynnistä	Start	
Käyttäjätunnus	Username	
Langaton verkko	wireless network, wifi	
Lataa (tiedosto tai akku)	Download (file), charge (battery)	
Laturi	Charger	
Leikkaa	Cut	
Liitin	Connector	
Liitä	Paste, attach	

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Linkki	Link	
Lisää	Add	
Lähetä	Send	
Läppäri	Laptop	
Muistitikku	Memorystick,USB flash drive	
Näppäimistö	Keyboard	
Näppäin	Key	
Näyttö	Monitor, screen	
Näytä	Show	
Oikea	Right	
Osoiterivi	Address line	
Palomuri	Firewall	
Palvelin	Server	
Peruuta	Cancel	
Pienennä	Minimize	
Poista	Delete	
Päivitä	Update	
Rakenne	Texture	
Rekisteröidy	Register	
Roskaposti	Spam	
Salasana	Password	
Selain	Browser	
Seuraava	Next	
Sivu	Page	
Sosiaalinen media	Social media	
Sovellus	Application	
Sulje	Close	
Suosikki	Favorite	
Suurennä	Maximize	
Sähköposti	E-mail	
Takaisin	Back	
Tallenna	Save	
Tarkista	Check	
Tehtäväpalkki	Taskbar	
Tiedonhaku	Searching for information	
Tiedosto	File	
Tiedostonimi	Filename	
Tietokoneen osat:	Computerparts, Hardware	
Tietoturva	Information security	
Tietosuoja	data protection	
Tili	Account	

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

Tulosta	Print	
Tulostin	Printer	
Tyhjennä	Delete	
Työkalu	Tool	
Työkalurivi	Toolbar	
Työpöytä	Desktop	
USB –liitin USB-C	USB-connector, USB-C	
Lataa nettiin	Upload	
Valikko	Menu	
Vasen	Left	
Vastaa	Reply	
Verkko	Net, network, internet	
Verkko-oppimisympäristö	Online learning environment, Learning management system	
Virtalähde	Power supply	
Virtapainike	Power button	
Välilehti	Tab	
Välilyönti	Space	
Välimuisti	Cache	
Yksityisyys	Privacy	
Ylös	Up	

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Liite 3 Matematiikkapajan alku- ja loppukartoitus

Arvosta osaamista –kurssin matematiikkaviikon kartoituskysymykset

Nimi: _____

Päivämäärä: _____

1. Miten tuttu matematiikkasanasto on sinulle suomen kielellä?
Esimerkiksi ”kaksi kertaa neljä”, ”yksi kolmasosa”, ”pinta-ala”

tosi vähän (1)

vähän (2)

melko paljon (3)

paljon (4)

2. Onko sinulla tietoa, mitä maksuja otetaan bruttopalkasta?

tosi vähän (1)

vähän (2)

melko paljon (3)

paljon (4)

3. Tunnetko suomeksi kalenterisanoja, kuten arkipäivä ja pyhäpäivä?

tosi vähän (1)

vähän (2)

melko paljon (3)

paljon (4)

Euroopan unionin
osarahoittama

Liite 4 Päässälaskuja (ja itsearviointi)

PÄÄSSÄLASKUJA

Yhteen- ja vähennyslaskut

$13 + 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$87 + 33 = \underline{\hspace{2cm}}$

$25 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$258 - 114 = \underline{\hspace{2cm}}$

Ympyröi oma kokemuksesi: HELPPOA VÄHÄN VAIKEAA VAIKEAA

Kerto- ja jakolaskut

$3 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

$9 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$45 \cdot 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$

$7,5 \cdot 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$0,5 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$28 / 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$100 : 25 = \underline{\hspace{2cm}}$

HELPPPOA VÄHÄN VAIKEAA VAIKEAA

Negatiiviset luvut

(vinkki: ajattele lämpömittaria)

$0 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

$-10 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$-6 + 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

HELPPPOA VÄHÄN VAIKEAA VAIKEAA

Vertailu

$12 > \underline{\hspace{2cm}}$

$45 < \underline{\hspace{2cm}}$

HELPPPOA VÄHÄN VAIKEAA VAIKEAA

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Prosenttilaskut

50 % luvusta 90 = _____

150 % luvusta 12 = _____

HELPPOA VÄHÄN VAIKEAA VAIKEAA

Mikä tulee seuraavaksi?

6, 8, 10, 12, _____

3, 6, 9, _____

28, 21, 14, _____

HELPPOA VÄHÄN VAIKEAA VAIKEAA

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

Liite 5 Matematiikka liittyvää sanastoa

SANA / TERMI SUOMEKSI	KÄÄNNÖS	ESIMERKKI
luku		“luvussa 12 on kaksi numeroa”
tasaluku	luku, joka ei ole desimaaliluku	11
desimaaliluku		0,5 (”nolla pilkku viisi”)
murtoluku		$\frac{3}{4}$ “kolme neljäsosaa” $\frac{1}{4}$ “yksi neljäsosa” $\frac{1}{2}$ “yksi kahdesosa”
yhteenlasku	”pluslasku”	
vähennyslasku	”miinuslasku”	
kertolasku		$2 \times 2 = 4$ $8 \cdot 3 = 24$
jakolasku		$4:2=2$ “neljä jaettuna kahdella on yhtä suuri kuin kaksi”
prosenttilasku		Kuinka paljon on 70 % 90:stä?
laskujärjestys		1. sulkeet 2. kerto- ja jakolaskut 3. yhteen- ja vähennyslasku
sulkeet		()
pituus		ihmisen pituus on 170 cm matkan pituus on 3 km
leveys		
korkeus		pöydän korkeus on 60 cm huoneen korkeus 2,5 metriä rakennuksen korkeus on 20 metriä
syvyys		uima-altaan syvyys on 3 metriä kaapin syvyys on 35 cm
ympärysmitta		pään ympärysmitta on 53 cm

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

halkaisija		pöydän halkaisija on 1,5 m ("puolitoista metriä")
paino		
pinta-ala		
tilavuus	uima-altaan tilavuus	tilavuuden yksiköitä ovat esim.: litra, m ³ , cm ³
litrahinta		maito maksaa 1,20 €/l
kilohinta		perunat maksavat 0,50 €/kg
lämpötila		lauhtuu ("lämpenee"), kiristyy ("kylmenee")
nopeus		
kävelynopeus		= "kävelyvauhti"
juoksuvauhti		
etäisyys	"matka jostain jonnekin"	koulun ja kodin välinen etäisyys on 2 km, tv:n katseluetäisyys on 3 metriä
arkipäivä		maanantai-perjantai
pyhäpäivä		sunnuntai tai juhlapäivä
arkipyhä		pyhäpäivä, joka on arkipäivänä (ma-pe)
viikonloppulisä		korvaus eli maksu siitä, että on töissä viikonloppuna
matkakorvaus		
päiväraha		maksu siitä, jos matkustaa töihin yli 15 kilometrin päähän työpaikasta / kodista ennen veroja
bruttopalkka		
nettopalkka		palkka verojen jälkeen "raha, joka jää käteen"
plus		+
miinus		-
kertaa		kertomerkki: • tai ×

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

jaettuna		jakomerkki : tai /
yhtä suuri		yhtäsuuruusmerkki =
pienempi kuin		<
suurempi kuin		>
päässälasku		laskea päässä
sanallinen tehtävä		Kallella oli 7 omenaa, mutta hän antoi niistä pois 5. Kuinka monta omenaa hänelle jäi?
kokonainen		
puolikas		
kolmasosa		
neljäsosa		
pyöristys		
puolitoista		1,5
pari		2
muutama		3,4,5
parillinen		
pariton		
vk vk nro		viikko viikkonumero
Klo 9-15		kello yhdeksästä kolmeen
Klo 9.30 - 17		kello puoli kymmenestä viiteen
halkaisija		halkaisija on suora viiva keskipisteen kautta kehältä kehälle

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

säde		
kehä		kehän ympärysmitta on 20 cm päänympärys on 50 cm
keskipiste		
suora kulma		
mm.		muun muassa (=esimerkiksi)
jne.		ja niin edelleen ("lista jatkuu samanlaisena")
yms.		ynnä muuta sellaista ("ja muuta samanlaista")
kpl		kappale esim. omenat maksavat 1 €/ kpl
vaakarivi		
pystyrivi		
ikäero		

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Liite 6 Työelämäpajan alku- ja loppukartoitus

Arvosta osaamista –kurssin työelämäviikon kartoituskysymykset

Nimi: _____

Päivämäärä: _____

1. Osaan kertoa itsestäni suomen kielellä työhaastattelussa.

tosi vähän

vähän

melko paljon

paljon

2. Minulla on tietoa työelämästä Suomessa.

(Tiedän työn hakemisesta, työsopimuksesta jne.)

tosi vähän

vähän

melko paljon

paljon

3. Osaan suunnitella omaa tulevaisuuttani työelämää kohti.

(Osaan tehdä ammatillisia suunnitelmia.)

tosi vähän

vähän

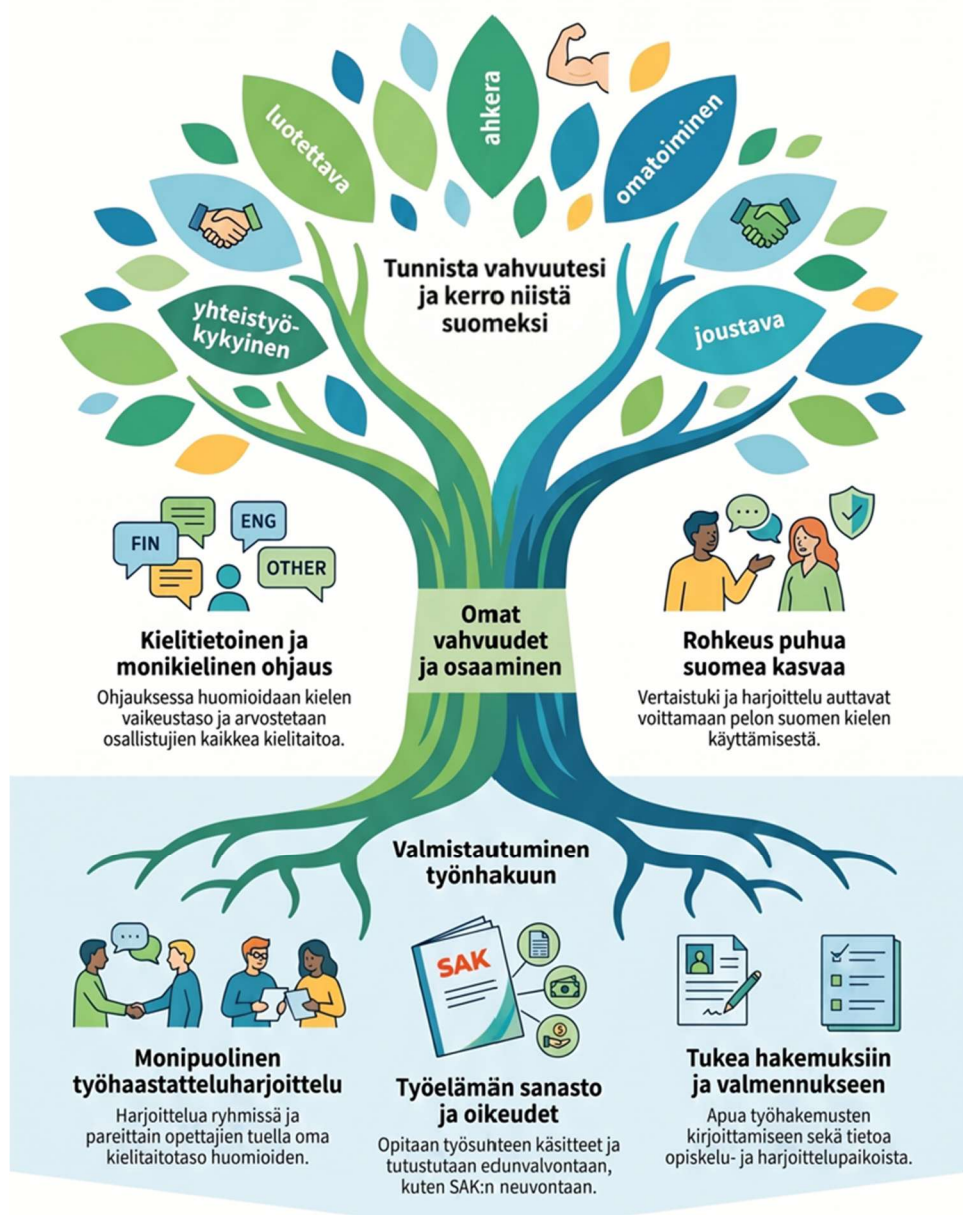
melko paljon

paljon

Liite 7 Työelämäpajan infograafi

Työelämäpaja: Eväitä suomalaiseen työelämään

Tiedottaa työelämäpajan sisällöstä ja auttaa osallistujia tunnistamaan omia vahvuuksiaan sekä valmistautumaan suomalaiseen työympäristöön.

Kuva 1. Työelämäpajan infograafi (kuva tehty tekoälysovelluksella)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Liite 8 Osaamisryhmissä käytetty epämuodollisen osaamisen ja taitojen itsearviointitehtävä 1

Epämuodollisen osaamisen ja taitojen itsearviointi 1

Mitä sinä osaat? Mitä taitoja sinulla on?

Osaan hoitaa lapsia. ☐

Osaan käyttää tietokonetta. ☐

Osaan ommella. ☐

Osaan siivota. ☐

Osaan laittaa ruokaa. ☐

Osaan neuvoa. ☐

Osaan ottaa kuvia. ☐

Osaan tehdä ulkotöitä. ☐

Millainen olet työntekijänä? Mitä vahvuuksia sinulla on?

Olen vastuullinen. ☐

Olen huolellinen. ☐

Olen rauhallinen. ☐

Olen rehellinen. ☐

Olen innostunut. ☐

Olen positiivinen. ☐

Olen motivoitunut. ☐

Haluan oppia uutta. ☐

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

Mitä vahvuuksia / taitoja / osaamista sinulla on?

Olen hyvä johtamaan. ☐

Olen taitava yhteistyössä. ☐

Olen hyvä organisoimaan. ☐

Olen sosiaalinen. ☐

Olen hyvä kuuntelija. ☐

Olen hyvä tekemään käsitöitä. ☐

Olen hyvä järjestelemään. ☐

Olen hyvä laskemaan. ☐

Mitä taitoja sinulla on? Mitä vahvuuksia sinulla on? Millainen olet työntekijänä?

Olen hyvä keksimään uutta. ☐

Olen huumorintajuinen. ☐

Olen luova. ☐

Olen rohkea. ☐

Olen aktiivinen. ☐

Olen oma-aloitteinen. ☐

Olen ahkera. ☐

Olen nopea oppimaan. ☐

Euroopan unionin
osarahoittama

Kuntoutussäätiö

Liite 8. Osaamisryhmissä käytetty epämuodollisen osaamisen ja taitojen itsearviointitehtävä
2.

Epämuodollisen osaamisen ja taitojen itsearviointi 2

Mitä sinä osaat?

Taitoja

- ☐ osaan laittaa ruokaa
- ☐ osaan hoitaa lapsia
- ☐ osaan siivota
- ☐ osaan käyttää tietokonetta
- ☐ osaan ajaa autoa
- ☐ osaan laittaa ruokaa
- ☐ osaan ommella ja tehdä käsitöitä
- ☐ osaan noudattaa ohjeita
- ☐ osaan palvella asiakkaita
- ☐ osaan käyttää työvälineitä, mitä:

- ☐ osaan puhua eri kieliä, mitä:
- ☐ osaan matematiikkaa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuntoutussäätiö

- ☐ osaan muokata kuvia (tietokoneella tai puhelimella)
 - ☐ osaan ottaa valokuvia
 - ☐ osaan piirtää
 - ☐ osaan käyttää sosiaalista mediaa (esimerkiksi markkinointiin)
 - ☐ osaan käyttää tietokoneohjelmia, mitä:
-

- ☐ rakentaa ja korjata

Vahvuuksia

- ☐ tulen ajoissa töihin
- ☐ teen työni huolellisesti
- ☐ opin uusia asioita helposti
- ☐ osaan työskennellä ryhmässä
- ☐ osaan työskennellä yksin
- ☐ olen nopea
- ☐ olen tarkka
- ☐ olen järjestelmällinen
- ☐ olen oma-aloitteinen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Luonteenpiirteitä

☐ olen sosiaalinen

☐ olen rauhallinen

☐ olen ystävällinen

☐ olen luotettava

☐ olen joustava

☐ olen empaattinen

☐ olen avulias

☐ olen sinnikäs

1. Osaan hyvin

2. Minun vahvuuteni ovat

3. Työntekijänä olen

4. Minulla on työkokemusta

5. Olen opiskellut

6. Harrastan

7. Haluan oppia